

ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ І ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

Пітик Т. В. – студентка 2 курсу спеціальності “Геодезія, картографія та землеустрій”

*Керівник: викладач **Пушкар О.О**
Кафедра землеустрою і кадастру*

Державний контроль за використанням і охороною земель є важливою складовою системи управління земельними ресурсами. У зв'язку з різноманітністю чинників, які впливають на організацію землекористування, недостатньою обізнаністю землекористувачів з правами і обов'язками щодо використання земель, проведення державного контролю за використанням і охороною земель в Україні пов'язано із значними труднощами. Тому необхідно дотримуватись певних принципів роботи. Серед найважливіших, основних принципів здійснення державного контролю за використанням та охороною земель є:

- Забезпечення раціонального використання та охорони земель як основного національного багатства, що перебуває під особливою охороною держави.
- Пріоритет вимог екологічної безпеки щодо використання земельних ресурсів над економічними інтересами.
- Повне відшкодування шкоди, заподіяної довкіллю внаслідок порушення земельного законодавства України.
- Поєднання заходів економічного стимулювання і відповідальності у сфері використання та охорони земель.

Методи здійснення державного контролю за використанням і охороною земель застосовуються відповідно до вимог статті 9 Закону України «Про здійснення державного контролю за використанням та охороною земель». Державний контроль за використанням та охороною земель здійснюється шляхом: проведення перевірок; розгляду звернень юридичних і фізичних осіб; участі в роботі комісій під час прийняття в експлуатацію меліоративних систем і рекультивованих земель, захисних лісонасаджень, протиерозійних гідротехнічних споруд та інших об'єктів, які споруджуються з метою підвищення родючості ґрунтів та забезпечення охорони земель; розгляду документації із землеустрою, пов'язаної з використанням та охороною земель.

Процес державного контролю полягає, зокрема, в окремих видах перевірок. Держземінспекція та її територіальні органи проводять такі види перевірок: планові, позапланові, оперативні. *Планові перевірки.* Планові перевірки стосуються питань дотримання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами вимог земельного законодавства. Проводяться не частіше одного разу на календарний рік відповідно до квартальних планів робіт, затверджених

керівниками інспекційних органів Держкомзему. Інспекційний орган Держкомзему не пізніше десяти днів до початку проведення перевірки надсилає письмово органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичній чи фізичній особі, які планується перевірити, повідомлення про проведення перевірки. *Позапланові перевірки.* Позаплановою перевіркою є перевірка, яка не передбачена планом роботи відповідного інспекційного органу Держкомзему.

У разі неможливості своєчасного повідомлення юридичних і фізичних осіб про проведення позапланової перевірки, вона проводиться без попереднього їх повідомлення, незалежно від кількості раніше проведених перевірок, за наявності таких обставин: отримання доручення від Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, органів прокуратури, місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування та Держземінспекції; отримання заяв, скарг чи звернень громадян, що подані в установленому законодавством порядку, у яких наведена інформація про порушення земельного законодавства чи можливість виникнення аварійних ситуацій, що можуть негативно вплинути на стан земельних ресурсів. *Оперативні перевірки.* Оперативні перевірки проводяться у разі: виявлення аварійних забруднень земельних ресурсів; здійснення контролю за станом виконання раніше виданих приписів; знищення або пошкодження протиерозійних гідротехнічних споруд, захисних насаджень, межових знаків.

Оперативні перевірки проводяться без попереднього повідомлення юридичних і фізичних осіб. Державний контроль за використанням і охороною земель має базову, поточну і наступну стадії. Базовий контроль полягає в експертизі землепорядних схем, проектів та інших документів з планування і проектування раціонального використання та охорони земель.

Завдання експертизи – контроль якості проектних і планових матеріалів, за якими має здійснюватись організація використання і охорони земель, виключаючи можливість прийняття необґрунтованих рішень. Під час проведення поточного контролю за використанням і охороною земель проводиться перевірка практичного здійснення проектів землеустрою. В завдання наступного контролю входить усебічний аналіз використання і охорони землі в цілому по землеволодіннях і землекористуваннях. При цьому встановлюється правильність виконання землевласниками і землекористувачами проектних або планових рішень, причини їх невиконання.

Контроль за використанням і охороною земель класифікується за такими ознаками:

1. Повнота охоплення підконтрольних об'єктів (суцільний і вибірковий контроль).
2. Систематичність (постійний, періодичний, одноразовий).

Крім того, контроль може здійснюватись безпосередньо в натурі та документальним способом (вивчення і аналіз використання і охорони земель за документами).

Список використаних джерел

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Відомості Верховної Ради, 1991, № 41.
2. Земельний Кодекс України.

ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Шуміхіна К.О – студентка 3 курсу спеціальності “Геодезія, картографія та землеустрій”

Керівник: доцент Шелепницька І.П.

Кафедра землеустрою і кадастру

У житті будь-якої людини і суспільства земля відіграє важливу екологічну, економічну і політичну роль. Як об'єкт господарської діяльності людини вона існує без людського втручання - як загальний предмет людської праці, як основний засіб виробництва в сільському і лісовому господарстві. Земля є фундаментом, просторовим операційним базисом для розвитку всіх галузей народного господарства. Охорона земель від забруднення й негативних чинників вимагає, насамперед, охорони ґрунтів. *Ґрунт* – це родючий поверхневий прошарок землі, що утворився в результаті тривалої взаємодії органічних і неорганічних природних чинників. Його товщина коливається від декількох сантиметрів до 2 метрів. Тому, метою правової охорони землі є не зберігання її загальної площі, а зберігання, відновлення, поліпшення якісного стану земель.

Одним з основних принципів землекористування є *принцип використання земель відповідно до цілей*, для яких землі надані. У земельному законодавстві визначені конкретні вимоги до землевласників, землекористувачів і орендарів з охорони земель [2].

Зміст охорони земель складають закріплені в законодавстві правові заходи заходи попереджувального, заборонного, відбудовного й іншого характеру, спрямовані на:

- відновлення і підвищення родючості ґрунтів, а також інших корисних властивостей землі;
- захист земель від водяної і вітрової ерозії, селів, підтоплення, заболочування, повторного засолення, висушування, ущільнення, забруднення відходами виробництва, хімічними радіоактивними речовинами, від інших процесів руйнації;
- захист від зараження сільськогосподарських угідь і інших земель карантинними шкідниками і хворобами рослин, заростання бур'янами, чагарником і дрібноліссям, інших процесів погіршення культуртехнічного стану земель;